

Pe pošti prejemnik:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
tisk 6, 50
mesec 2, 20
V upravljalstvu prejemnik:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
tisk 6, 50
mesec 1, 70
Ka pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerati
sprejema upravljalstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.
Uredništvo je v Semo-
niških ulicah št. 2, I, 17.
Izhajna vsak dan jutrjem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 272.

V Ljubljani, v sredo 26. novembra 1902.

Letnik XXX.

Razkrinkano unitatstvo.

Na naš članek »Razkrinkano unitatstvo« nam je poslal g. Štemberger sledeče značilne vrstice:

Na podlagi § 19. tisk. zak. Vas prosim, da sprejmete v svoj cenjeni list gledé na članek »Razkrinkano unitatstvo«, prijavljen v številki 270. cenjenega »Slovenca«, nastopni popravek. Ni res, da sem jaz v »Edinosti« razširjal takozvano unitateko idejo in kakor brezimni dopisnik »Edinosti« metál »narodne odpadnike«, »podkupljene latinizatorje«, »c. kr. škofe«, »Vihinge« in druge lepe naslove, kakor žoge na papirnate stene tržaškega lista. Vsled tega odpadejo tudi druga izvajanja na škodo moje osebe. Trst, 25. novembra 1902. Ante Štemberger, katoliški duhovnik.

Kaj si naj mislimo o tem »popravku«? G. Štemberger je bil vendar že v »Svetilniku« začel agitacijo za unitatstvo, a je to v tem listu opustil, ker se mu je menda od neke strani namignilo, da bi ta agitacija utegnila imeti zanj neljube posledice. In zdaj je pa v Trstu notorično, da je pisal odalej v »Edinosti« take članke ravno gosp. Štemberger, in je nam to še posebej znano. Značilen popravek! In uredništvo »Edinosti« zdaj še samo izjavlja, da g. Štemberger ni pisatelj omenjenih člankov!

Sodbo o tej tajitvi prepuščamo z mirno dušo javnosti, zlasti tržaškim krogom, ki stvar bližje poznajo. Pristaviti pa moramo, da glavne stvari, katera je izzvala naš članek, niti »Edinost« ne taji, da so se »unitati« namreč res s prošnjo obrnili do zadrškega srbskega nadškofa Milaša, da jih naj vsprejme v pravoslavje. Kaj pravi k temu dr. Požar, kaj g. Štemberger, kaj drugi agitatorji za unitatstvo?

Češko-nemška sprava.

Dunaj, 24. nov.

Vladna »Montags-Review« piše, da je dobro znamenje, ker so bili v nedeljo v Pragi zbrani merodajni češki in nemški politiki. Ravno v Pragi so češki in nemški politiki mnogo radikalnejši, ker so bližje svojim nasprotnikom. Ako torej zastopniki obeh

strank resno mislijo na spravo in mir, morajo tamošnjim izvrševalnim odborom predložiti svoje nasvete. Ako ondi odobré predloge, potem je upanje na spravo ali vsaj začasno premirje.

Državni zbor zboruje, dokler pogajanja niso končana, in če tudi poslanska zbornica mlati same nujne predloge ali pa ministri odgovarjajo na razne interpelacije. Vlada nima povoda, da bi sedaj odgodila poslanško zbornico, marveč želi, da ima vsak dan seje. Leto se bliža koncu, a državni zbor ni še dovolil ne proračuna, ne vojaških novincev. Ako pa se doseže premirje, potem je draga vsaka ura za proračun, vojni zakon in bruseljsko pogodbo. Zato hoče vlada imeti parlament vedno pri rokah. Ako se sprava ne posreči, hoče dr. pl. Körber pustiti državni zbor do zadnjega dne zborovati. S tem hoče dokazati, da ni njegova krivda, ako parlament odreče svoje dolžnosti tudi glede najnujnejših državnih potrebščin.

Dalje pa mora parlament rešiti tudi mnoga vprašanja skupne države, zato mora biti vedno na pozorišču. Obstrukcija preti tudi na Ogrskem, in ogrska vlada misli že na nove volitve. Če torej avstrijski parlament tudi ne dela, vendar je dokaz ustavnega načela v Avstriji, dočim se na Ogrskem že bavijo z mislijo, da bi vladali tudi brez parlamenta.

Vlada hoče torej vso krivdo zvreči na parlament, ako si bode morala pomagati s § 14. Ravno ta paragraf v avstrijski ustavi je že v minulih letih vzdržal vladni strojni površju. Ako bi tega paragrafa ne bilo, moral bi se ustvariti, da Avstrija vsaj na videz kaže ustavno življenje. Če trezno presojamo to stališče in upoštevamo razmere v zbornici, moramo v istini reči, da je mnogo grajanj paragraf v istini še kavelj, na katerem visi ustava.

Zato tudi vse stranke računajo s tem dejstvom. V tem smislu pišejo zadnje dni tudi češka glasila, ki sicer varujejo češko stališče, toda izražajo spravljivost. Tako pišejo zopet »Narodni Listy«: »Samo lepim besedam in obljubam ne verujemo. Sedaj, ko so razmere tako kritične, hočemo porabiti priliko, da jih zboljšamo, toda s tem

pogojem, da se izvrše naše zahteve. Reši naj se jezikovno vprašanje, da ne bode treba o tem dalje razpravljati. Vendar se ne motimo; stvari so tako zmedene, ker nemški radikalizem na Češkem še vedno narašča. Mi hočemo izjavo, da smo ravnopravni v tej državi; zato ne podpiramo vlade, ki nam odreka ravnopravnost. Nemci pa trdijo, da so Čehi nakovalo in Nemci kladivo. To je ravno kriva misel, ki nas razdvaja.»

»Hlas Naroda« meni, da imajo Čehi še vedno težavno stališče, vendar pa je več upanja na spravo, nego l. 1890. Češki poslanci nimajo tigrov za hrbtom, marveč narod, ki sicer brani svoje pravice, pa je tudi pripravljen za spravo ali vsaj za premirje. Ako tudi Nemci pokažejo toliko dobre volje, potem je upanje, da češko-nemška sprava reši avstrijski parlament ter obema narodoma prinese zaželeni mir.

Železo je torej vroče, treba je le kovati, dokler se ne shladi. To sta včeraj storila min. predsednik na shodu avstrijskih industrijcev in dr. Kramar v seji češkega kuratorija umetniške galerije v Pragi. Morda le vzdignejo voz iz močvirja.

Državni zbor.

Dunaj, 25. nov.

Čehi in Nemci.

V narodnem boju so si Čehi in Nemci že desetletja kruti politični nasprotniki. So pa vprašanja, ki združujejo bojni četi za skupne koristi. Tako so bili edini glede vodnih cest. In te dni se je dogodil slučaj, ki dokazuje, da sprava mej Čehi in Nemci ni nemogoča.

Kakor znano, je letos češki deželni zbor soglasno sklenil, da učiteljem zboljša plače. A kje vzeti potrebno pokritje? Deželna priklada na direktne davke znaša 55%. Nobena stranka nima poguma, da bi predlagala zvišanje deželne priklade. Češka dežela je na glasu kot najbogatejša v Avstriji, in vendar navzlic razmeroma visoki dež. prikladi že od l. 1890 z rednimi dohodki ne pokriva rednih troškov. Vsako leto znaša redni primanjkljaj v deželnem gospodarstvu 3 do 5 milijonov kron. To gospodarstvo

gotovo ni zdravo in mora s časom dovesti do bankrota.

Toda iz raznih razlogov je deželni zbor češki soglasno sklenil zvišanje učiteljskih plač. V to svrhu pa je sklenil drug zakon, s katerim naj bi se deželi dovolila naklada na pivo v znesku 2 kron od hektolitra. Vlada pa je dež. odboru dovolila le eno krono in 40 vinarjev od hektolitra, vsled tega označenih zakonov ni predložila v najvišje potrjenje.

To je dalo povod Cehom in Nemcem, da so minolo sredo poslali skupno deputacijo k min. predsedniku. To priliko pa je dr. pl. Körber porabil, da je Cehom in Nemcem dajal lepe, očetovske nauke. Rekel jim je namreč, da zaradi žalostnih razmer v parlamentu vlada zakonov ni predložila v potrjenje. Deželne finance so v mnogem oliru v tesni zvezi z državnimi financami. Mogoče pa je, rekel je dalje dr. pl. Körber, da pride čas, ko bode vlada sama morala vzeti v roke državno upravo. Deželni zbor češki je sklenil višjo naklado na pivo, nego je bilo dogovorjeno mej dež. odborom in vlado, zato ni mogla pritrditi temu sklepu. Z drugimi besedami: Utegne priti čas, da bode vlada potrebovala večjih dohodkov za rastoče potrebe. Ako državni zbor redno posluje, potem je mogoče dobiti višje dohodke. Ker pa je mogoče, da parlament obnemore, zato si mora vlada prihraniti predmete za višje obdačenje. Torej: Možje, pojdite v zbornico in napravite red, omogočite delo, potem z novim letom dobite potrjena oba zakona.

S tem očetovskim svetom pa niso bili zadovoljni ne Čehi ne Nemci. V dogovoru z Nemci je danes dr. Kramar nujno predlagal: Vlada se pozivlja, naj takoj odgovori, kaj misli storiti glede deželne naklade na pivo.

Ker so vse stranke temu nujnemu predlogu priznale prednost, prišel je takoj na dnevni red. Dr. Kramar je v daljšem govoru pojasnjeval žalostne finance češke dežele, nato pa vladi očital, da bodo posameznih dežel, okrajev in stanov izrabljali v svoje politične namene.

Ministrski predsednik dr. pl. Körber

LISTEK.

Poskusi o sanjah.

Posebne poskuse o sanjah je napravljaj angleški pisatelj Reginald Maingay. O tem poroča v enem zadnjih zvezkov lista Royal Magazine. S tem hoče utemeljiti svoje mnenje, da človek v spanju vedno sanja in da so tiste sanje, ki se jih spomni, ko se zbudi, ali kasneje, samo one, ki jih je sanjal, predno se je zbudil.

Kadar je v spanju govoril, ga je žena vselej poklicala, kakor ji je bil naročil. Takrat se je zbudil vselej iz prav živih sanj. Prvikrat je vpil neprenehoma: »Moje je, moje je!« Ko se je zbudil, se je spomnil, da je bil pri neki dražbi knjig, in vsakokrat, ko je segel po knjigo, mu jo je izmaknil izpred nosa neki drugi, ki je iztegoval roko kot kak daljnogled, ter jo skril pod pelarino havelokovo, zraven se je pa še prav škodoželjno režal. Ko ga je žena vzbudila drugič, ni razumela natanko, kaj je mož vpil; zdelo se ji je, da kliče na pomoč. In res! Sanjalo se mu je, da se potaplja. Potem je naročil ženi, naj ga tudi tedaj

vzbudi, kadar bo spal čisto mirno, a vzbudi naj ga vselej na drugi način. Najprej ga je vzbudila parkrat tako, da ga je sunila trikrat pod rebra. Tedaj se mu je enkrat le nekoliko zdelo, da je nekaj sanjal, drugič se je vzbudil iz zelo lepih sanj. Tako se mu je zdelo, kot bi se bilo vse zares dogajalo, kar je bral včasih v »Tisoč in ena noč«.

Za tem je upeljal štiri druge načine, po katerih ga je žena vzbujala iz popolne mirnega spanja. Prvič si je dal nakapljati mrzle vode na roko, drugič pihati si v obraz, tretjič se je dal klicati s svojim imenom in četrtič je ukazal, naj mu drži pod nos vejico dišečega lesa in naj ga potem zbudi tako, da ga nekoliko potrese. V teh slučajih pa, ako tudi niso bili izvršeni popolnoma natanko, se je vselej določno spominjal sanj, ko se je vzbudil. Največkrat se mu je pritaknilo kaj od onega dejanja, s katerim se je dal buditi. Ako mu je nakapljala žena deset kapljic na roko, je trajalo to komaj četrtino minute, a njemu se je to zdelo dolgo cele mesece. Sanjalo se mu je, da mu vrta bel črviček pod kožo roko od zapestja do konca prstov. Zdravnik, h kateremu je hitel po pomoč, in ki je bil podoben popolnoma nekemu drugemu, ga je zapodil izgrda in

hiše. Potoval je zato na Nemško, vprašat za svet nekega starega učitelja, obiskal po tem skoro vsa mesta in obletel vse zdravnike, a nobeden mu ni vedel povedati, kako bi pregnal črva iz roke. Kar se znajde na krovu kupčijske ladje, ki je bila namenjena na Japonsko. Slonel je ob ograji in molil roko, ki je bila že vsa razjedena od črvov, v morje. In vse to se je zgodilo v nekaj sekundah!

Najkrasnejše sanje je imel takrat, kadar mu je držala žena pod nos vejico dišečega drevesa. Kakor znano, imajo močni, prijetni ali neprijetni vonji silno velik upliv na spomin. Vonj te vejice ga je spomnil na neki vrt, kjer je bil kot otrok nešteto krat, in kjer je rasel v posebni ograji velik grm dišečega drevesa. Ravno iz radovednosti, če se bo res spomnil tega vrta, je porabil dišečo vejico v ta namen. In res, ni se varal. Močni duh ga je na mah predstavil v oni vrt, seveda je bil nekoliko drugačen, mnogo večji in lepši. Ograjen je bil krog in krog z jako pravilno spletenim trnjevim plotom. Trnje je bilo brez listje, a polno rdečih cvetov je viselo na plotu. V vrtu samem pa ni bilo drugega, kot celo morje cvetlic v vseh mogočih barvah in

vrstah. Večinoma so bile vse visoke in s širokimi cvetovi. Posebno živo se je spominjal nekega ploščatega rožnato rdečega cvetu, na katerega petiču je bilo vse polno zlatornenih hroščev. Iz druge cvetke so se dvigali rdeči pari, in tretja, svitlomodra, podobna cvetu mačeho, je majala s cvetnimi listi kot metulj.

Toda kakor so ti poskusi zanimivi in — junaški, vendar popolnoma ne dokazujejo trditve Maingayjeve. On sam priznava, da so bile sanje dostikrat v zvezi z načinom bujenja, in kakor je to bilo v teh slučajih, tako je mogoče vselej, da kratki čas, ko se človek vzbuja in do tedaj, da se vzbudi, v sanjah traja silno dolgo.

Mnogo zdravnikov meni tudi, da sanje večkrat napovedujejo bolezen. Tako se je sanjalo nekemu na videz popolnoma zdravemu človeku več noči zaporedoma, da ga napadajo roparji in ga sujejo z nožmi. Ko se je dal preiskati, je zdravnik konstatiral, da je bolan na jetrih. Drugemu se je sanjalo večkrat, da se nahaja v silnem ognju. Videti je bil popolnoma zdrav. Zdravnik je pa našel, da ima neko srčno bolezen.

je takoj ostro odgovarjal in odločno naglašal, da si mora država prihraniti nove vire dohodkov. Ker pa ni mnogo upanja, da se v zbornici napravi red, zato vlada ne more dovoliti zvišane naklade na pivo, ki jo utegne v kratkem država uporabiti. Ako pa zbornica prične z delom, potem odpade ovira. Čudna usoda je nanese, da ravno češka dežela čuti nedelavnost parlamenta.

Ta izjava je bila sicer kratka, toda tako odločna in ostra, kakor ne govori minister-ski predsednik. To pa kaže, da je vlada močnejša, nego parlament.

Govorilo je še sedem govornikov, in sicer Černy, Sokol, Schreiter, Schücker, Seitz, F. F. Drexel in konečno predlagatelj Kramář, ki je pobijal Schückerjevo trditev, češ, da Čehi tudi v tem vprašanju zasledujejo politične namene.

Ker je ministerski predsednik že javno odgovoril na vprašanje, zato je bilo odveč vsako glasovanje o nujnem predlogu, ki ga je Kramář konečno tudi umaknil. Vsa razprava je trajala do 4. ure. Imela je ta vseh, da je še jasneje dokazala onemoglost parlamenta. Morda utegne to dejstvo tudi ugodno vplivati na češko-nemška pogajanja.

Konec seje.

Za vesel konec parlamentarnih iger navadno skrite radikali na levi in desni. Danes je poslanec Schönerer vprašal predsednika: Ker se leto bliža koncu in vlada potrebuje proračunski provizorij, je očitno, da hočejo Čehi vlado prisiliti, da uporabi § 14. Kaj hoče torej predsednik ukreniti, da se to ne zgodi? In če se zgodi, da si bode morala vlada s § 14. dovoliti začasni proračun, ali hoče vplivati na vlado, da zbornico razpusti? (Glasen smeh po vsi zbornici; Schönerer se sam smeje, tovariši mu ploskajo.)

Predsednik grof Vetter odgovori: Na čbe vprašanji odgovorim v eni prihodnjih sej. (Zopet smeh.)

Nato se oglasi Bareuther rekoč: Dne 26. novembra 1897 je grof Badeni ukazal, da je policija prišla v zbornico ter nekatere poslance nesla na hladno. Predlagam torej, da jutri praznujemo petletnico in da je seja šele v četrtek.

Poslanec Stein še zahteva, naj se soštejejo glasovi. Za Bareutherjev predlog vstane le 8 navzočih vsenemcev in 3 nemški levičarji. Soc. demokratje so se umaknili iz zbornice. Poslanec Stein kriči nad levičarji, zakaj ne vstanejo.

Predlog je bil odklonjen s 141 glasovi proti 11.

Poslanec Stein nato zakliče: »Jaz že ne pridem jutri v zbornico!« Homerov smeh na levi in desni.

Jutri je torej seja; na vrsto prideta nujna predloga gledé sposobnostnega spridevala gostilničarjev in krošnjarstva.

O moravskem deželnem zboru.

V moravskem časopisju se pečajo v zadnjem času zelo intenzivno z vprašanjem, kdo bo bodoči namestnik deželnega glavarja, katero mesto je bilo izpraznjeno že v zadnjem zasedanju. V enem delu češkega časopisja se dela za drugega podpredsednika poslanske zbornice poslanca dr. Z a š k a, na drugi, in za to stoji baje tudi brnski škof dr. Bauer, pa za katoliško-narodnega poslanca dr. P o s p i š i l a. Nemci seve niso zadovoljni z nobenim teh dveh kandidatov, ker hočejo imeti na tem mestu moža svoje stranke. To svojo zahtevo podpirajo namreč s trditvijo, da so Nemci v zvezi z liberalnimi veleposestniki še vedno v večini. To je žal še res, toda res je pa tudi, da imajo deželnega glavarja svoje stranke, ker grofa Vettera vendar ne bodo proglasili za Čeha.

Avstro-laški odnošaji.

Iz Rima poročajo: Nasprotstvo med ljudstvom v Italiji nasproti trozvezi je skoraj izginilo; dandanes je največje nasprotstvo trozvezi na italijanskem dvoru. Italijanski dvor je pod vplivom Črnogore in ta bi rada videla, da bi prenehala sveza med Avstrijo in Italijo. Laški kralj se je postavil na protiaustrijsko stališče. Če so se razmere med Avstrijo in Italijo ohladile, se je to zgodilo le vsled misljenja obeh dvorov.

Ljubljenci avstrijske vlade.

Italijansko časopisje v Avstriji je vse polno samega opisovanja novega poroda v kraljevi laški družini. Pri opisovanju vseh podrobnosti niti na to niso pozabili, da tehta novorojenka kar tri cele kilograme. Vzlasti »Indipendente« je ves blažen nad tem dogodkom, ko mu je znano, da so imele žene v savojski hiši velikih zaslug za narodno in politično združenje Italije. Kakor je rekel Bartolič v državnem zboru, kdo more tudi njemu kaj, če opisuje ves navdušen dogodek vladarske hiše v Rimu in če je njegovo srce tako ledeno mrzlo za vse, kar se godi na drugih dvorih? Mi smo vsi Italijani, vsi govorimo en jezik, vsi čutimo enako in v tem navdušenju poslalo je »Indipendente« jevo »uredništvo« ministru predsedniku v Rimu v imenu vsega Trsta najsrčnejše častitke in želje, naj bi novorojenka živela za slavo laškega imena.

Ves Trst torej pozdravlja navdušen veseli dogodek v Rimu. Veseliti se morajo torej tega dogodka tudi naši vladni krogi, ki hočejo živeti v iskrenem prijateljstvu z našo ljubo zaveznico Italijo. In mi Slovenci naj bi morda kalili to iskreno veselje nedrešenih Lahov in c. kr. vladnih krogov s tem, da bi jim hoteli kaj očitati? Nikakor ne! Toda vzroki so pri nas drugi. Mati novorojenke, kraljica Helena, ljubi svoj materini slovanski jezik tako, da si je izbrala na dvoru spremstvo, da more vedno govoriti v milem materinem jeziku.

Katoliško-demokratska liga v Angliji.

Dne 20. t. m. se je vršil prvi občni zbor katoliško-demokratske lige za Angleško. Namen novi katoliški organizaciji je popolno isti, kakor katoliški v Nemčiji. V državnem zboru hočejo osnovati katoliški centum, prebivalstvo pa organizirati za nadaljnje vroče boje z nasprotniki katoličanstva. Poleg tega bo pa nova liga tudi z vsemi silami delovala na to, da se iz ustavnih določb odstrani klavzula, glasom katere more biti angleški kralj edino le protestant. Sedaj šteje liga že lepo število 6000 članov. Merodajni krogi so prepričani, da se jim v kratkem posreči spraviti nekaj vnetih katolikov na vplivneja mesta v državi.

Rusija in novo srbsko ministertvo.

Iz Petrograda poročajo: Novo srbsko ministertvo so jako mrzlo sprejeli ruski časopisi. Oficialni listi naznanjajo brez komentara konec krize. »Novosti«, »Svjat« in »Peterburskaja Gazeta« pravijo, da treba počakati, kako politično delovanje zavzame novo ministertvo z ozirom na Rusijo. »Svjat« pravi, da »milanizem« poskuša svoj zadnji obupni napor v Srbiji, in se boji, da bi ne bilo slabih posledic za srbski narod. »Novosti« pišejo o težkih političnih in ekonomičnih težkočah v Srbiji, ki je že toliko let prisiljena do raznih poskusov, a ne more priti do odločne, trajajoče in resne rešitve.

Obstrukcija v nemškem državnem zboru.

Včerajšnja seja nemškega drž. zbora je bila zopet silno živahna. Vso sejo so izrabili soc. demokratje s svojimi obstrukcijskimi predlogi, o katerih se je moralo glasovati po imenih. V razpravi je bil § 11 carinske predloge in temu so stavili razni soc. dem. govorniki dodatne predloge. Najprej je bilo treba večini odkloniti predlog, naj se iz carinskega dohodka nakaže vsako leto 100 milijonov za ljudsko šolstvo; dalje je Rosenow zahteval 49 milijonov, da se z njimi poceni navadna sol; posl. Bernstein je nato zahteval zopet 100 milijonov, da se s tem omogoči odprava davka na sladkor. Tudi za pocenitev žganja so se potegnili ti »prijatelji« ljudstva. Poslanec Wurm je namreč zahteval 42 milijonov za pocenitev žganja. Vse te predloge je večina odklonila. Ko pa je hotela soc. dem. stranka staviti še en dodatni predlog k imenovanemu paragrafu, je predsednik zaključil sejo.

Iz brzojavk.

Nižjeavstrijski deželni maršal. V poslaniških krogih se govori, da se je vlada konečno vendarle odločila za princa

Liechtensteina. Kršč. soc. izjavljajo, da jim o tem še ni nič znanega, da pa se zadeva gotovo odloči do pričetka decembra. — Kubanci proti Amerikanom. Včeraj in predvčeranjim so se pojavili v Havani na Kubi veliki izgredi proti Amerikanom. V boj so šli v prvi vrsti delavci tobačnih tovarn. Več Amerikanov je bilo ranjenih. Ameriški poslanik je od predsednika Calma zahteval zadostnega varstva, ter zapretel z ameriškim vojaštvom. — Carinsko vprašanje v Nemčiji. Na povabilo državnega kancelerja grofa Bülowa so se sešli včeraj v posvet vsi voditelji strank večine, da se dogovore o definitivnem sporazumljenju. Centrum je soglasno pritrdil spravi. — Car v Italiji. Iz Petrograda poročajo: Določeno je že vse, da prihodnje leto pojde car na laški dvor in na grški v Atene. — Po »atentatu« Iz Bruselja poročajo: Belgijski kralj Leopold vozi se sedaj po atentatu vsak dan brez vsakega spremstva v svojem avtomobilu po mestu. — Izstop holgarskih častnikov iz armade. Prošnja 80 častnikov za izstop iz armade je vojni minister odbil, češ da je nedopusten skupni izstop. Kakor znano, hočejo ti častniki stopiti na čelo vstaškega gibanja. — Budgetni provizorij v Franciji. Prihodnji ponedeljek predloži vlada zbornici enomesečni budgetni provizorij.

Dnevne novice.

V Ljubljani 26. novembra.

Zdravstveno stanje cesarjevo je sedaj normalno. Po noči sicer lahko spi. Vsak dan napravi cesar dveurni sprehod v schöbrunnskem parku. Začetkom prihodnjega tedna se vrne na dunajski dvor.

Osebnosti. Rudniškim svetnikom je imenovan rudniški višji oskrbnik in jamski predstojnik g. Josip Koršič v Idriji. — Poštnim asistentom za Stajersko je imenovan ognjičar pri tuk. topniškem polku Jan Kremser. — Svojedobno pri idrijskem rudniškem ravnateljstvu uslužbeni, sedanji rudniški ravnatelj v P. bramu, dvorni svetnik g. Jan. Novak je stopil v stalni pokoj.

Promoviran za doktorja filozofije bo g. Ivan Prijatelj v petek dne 28. novembra 1902 ob četrti na 12. uro v vel. svečastni dvorani c. kr. vseučilišča na Dunaju.

Iz celovške škofije. c. gospod J. Gradl, provizor v Selčah, je nastavljen za župnika v Nemškem Plajbergu. — Prestavljen je g. Mat. Rešer, kaplan v Motnici, za provizorja v Tveng. — Nastavljen je g. Hugo Klimš za kaplana v Motnici. — Razpisana je do 7. jan. 1903 proštija Podkarnos.

Čudno postopanje vojaške godbe. Iz danes doposlanega nam repertoirja slovenskega gledališča razvidimo, da v soboto ne bo opere »Dalibor«. Mi smo bili prav radovedni, zakaj je vojaška godba zadržana, in smo iz kazinskih krogov izvedeli, da ima vojaška godba v nedeljo koncert v kazini, za katero pa ni zadržana, dasi nima s kazino nobene pogodbe. Res čudno se nam zdi, da vojaška godba ni prosta, kadar je slovenska predstava, za nemške predstave pa je vedno na razpolago, dasi ima menda pogodbo z obema. Koncerti po gostilnah in privatne zabave častnikov niso službene. Kazinotje in oficirji imajo vsak večer čas zabavati se, slovensko gledališče pa ima gotove dneve. Okoličani in rodoljubi s kmetov zahtevajo opero ob nedeljah in praznikih. Tako ne more iti dalje in čas je, da »Dramatično društvo« misli na civilno godbo, ki bo gledališču vedno na razpolago. Vojaška godba je zadnjič pri reprizi »Dalibor« silno slabo igrala in to se večkrat zgodi. Da poleg tega vojaška godba s slovenskim gledališčem postopa na zgoraj označeni način, je pač neodpustno. Proti takemu postopanju najodločnejše protestiramo.

Končana obstrukcija v Šiški. Iz Spodnje Šiške se nam piše: Včeraj se je vršila v naši občini občinska seja in občinski svetovaleci, domačini namreč, so se odpovedali obstrukciji, katero so izvrševali sedaj že v treh sejah na ta način, da so s svojo nenavzočnostjo preprečevali sklepčnost sej. Udali so se pa le radi tega, ker bi

drugače zapadli občutljivim globam, katere naložili bi jim bil opravičen glasom zakona gospod župan. Kakor vedno, bila je tudi ta seja podobna bolj kakemu sejmu, kakor pa javni funkciji, katere nalog je, izvrševati in reševati občinske interese. Kot prva točka dnevnega reda je bila prošnja g. Pavšiča, kateri je prosil občino, da bi mu ona dovolila napeljati električni tok, katerega bo napeljal iz Otoč v Ljubljano, čez občino Spodnjo Šiško, ter da bi se mu za to svrhu dovolilo, da sme za napeljavo postaviti droge po občinskih potih, ulicah in cestah in da sme tudi na dotične hiše to vpeljavo pritrčiti, kjer bi bilo potreba. Po daljši debati se je sklenilo, da se stvar definitivno reši še le v prihodnji seji, h kateri se ima povabiti tudi gospoda Pavšiča. Železničar Ojster je interpeliral gospoda župana, zakaj policista, katera ima občina, seveda le na papirju, ne opravlja svoje službe, za katero sta nastavljena, temveč da je eden teh stražnikov tudi ob enem prižigalec luči, častni pometal in da opravlja dela le nižje vrste, a drugi pa mora hoditi po polju ter stražiti krompir, repo in zelje. Nato pa je pojasnil občinski svetovalec g. Vrhovec po domače Putrer g. Ojstru, da je občina nastavila policaje v varstvo poljskih pridelkov, ne pa za varstvo občinstva, ker šiškarji so itak tako pohlevni kakor jagnjeta. (Medklie: »Bravo! Policaji za krompir!« Smeh.) Konečno se je pa še g. Vrhovec pritožil čez otroke odbornika Ojstra, na kar sta eden drugega prav pošteno ozmerjala in tako se je zaključila zopet ena seja velike vasi Sp. Šiške, ki šteje 3000 prebivalcev.

Občinske volitve v Gradcu. Včeraj je volil II. razred. Izvoljeni so brez volilnega boja kandidatje nemške ljudske stranke. Mej izvoljenimi je tudi znani Ljubljanečan dr. Fr. Goltsch.

S Koroškega. Prestavljen je okrajni zdravnik g. dr. J. Schlauf iz Celovca v Velikovec. — Učitelj Bohatta je prestavljen iz Škofljice v Grebinj. — V Grebinju je umrl občešpčostovni zdravnik Fran Herzog, star 85 let. Zlasti revno ljudstvo ga je zelo čislalo. — Poštno oddajnico so dobili v Smerčah ob Zili.

Železnica Tržič-Kranj. Z gradnjo nove železniške proge Tržič-Kranj se prihodnjo pomlad še ne prične, kot se je mislilo. Z Dunaja odposlani inženir je zavrnil svoja dela do Struževega. Sedaj ga je prehitela zima. Potreboval bi bil baje še kake tri tedne.

Z Ježice. V noči od 17.—18. t. m. je zmrznil na Camrovi njivi posestnik Franc Kunaver iz Savelj; pil ga je rad.

Kanalsko grajščino, ki je bila dosedaj lastnina vojvode Blacas kneza Vitgensteina, je kupil grof Karol Coronini-Cronberg, sin grofa Alfreda Coronini-Cronberg.

Vinska poskušnja v Krškem je svoj namen popolnoma dosegla. Razstavljalcev je bilo nad 400, kateri so razstavili 538 raznih vin. Obisk je bil nepričakovano mnogobrojen, tako, da se je ljudstva kar trlo. Prišlo je dosti kupcev s Koroškega, Stajerskega in Kranjskega ter se je sklenilo mnogo kupčij. Vina iz boljših leg so bila uprav izborna. Plačevala so se po 28—34 v. liter pa tudi dražje. Po teh cenah je dobiti še dosti vina. Z letošnjim pridelkom bode gotovo vsakdo zelo zadovoljen. Vsakojaka pojasnila in naslove vinorejcev daje kmetijska podružnica v Krškem.

34 mesecev na kolesu. Predvčerajšnjim je v celjskem »Narodnem Domu« predaval goriški Slovenec g. Josip Berbul o svojem 34 mesečnem potovanju na kolesu. Zbrani kolesarji so z zanimanjem sledili njegovemu pripovedanju.

Mrtov ubežal. Te dni se je raznesla vest po Korminu, da je neki poljski čuvaj v tamošnji okolici ubil nekega poljskega tatu. V resnici pa je bila stvar taka le: Omenjeni čuvaj je zasačil pri reki Idriji človeka, ki je kradel drva ter jih hotel odnesti. Ko je poljski čuvaj tatu ukazal, naj položi drva na tla, ga ta ne le samo ni hotel ubogati, marveč zasolil mu je celo par zausnic. V tem hipu pa je poljski čuvaj tatu s tako silo udaril po glavi, da se je isti takoj zgrudil na tla, ne da bi se ganil. Poljski čuvaj, mišleč, da je tatu v resnici ubil, hitel je v

Kormin ter naznanil tam celo zadevo. Ko so pa prišli na lice mesta, kjer bi imel ležati ubiti tat, ni bilo o njem ne duha ne sluha.

Prodajalnice v Trstu zaprte ob 7 uri zvečer. Čitatelji se bodo še spominjali, da smo poročali, da so imeli uslužbeni v prodajalnicah dné 16. t. m. shod, na katerem se je imelo skleniti, kak odgovor naj se dá gospodarjem z ozirom na spomenico, v kateri so zahtevali, naj bo ob nedeljnih popoln nedeljski počitek skozi vse leto in naj bodo prodajalnice zaprte ob 7. uri popoldne skozi šest mesecev. — Naznanjeno je bilo takrat uslužbencem, da je 232 gospodarjev vztreglo zahtevi uslužbencev. Zbovalci so torej takrat sklenili, da morajo biti prodajalnice zaprte dné 24. t. m., in če bi se gospodarji branili, naj se skliče zopet shod, na katerem sklenejo stavko. V ponedeljek, torej dné 24. t. m., morale bi biti vse prodajalnice zaprte ob 7. uri zvečer. Od 460 prodajalnic bilo je odprtih samo 5 po 7. uri. Pred temi zbrali so se uslužbenci in kričali, naj zapro. Nekateri uslužbenice aretirali so redarji. Prodajalnice jestvin ostanjco odprte tudi nadalje do 9. ure zvečer. Najbrže da se udá tujih onih 5 gospodarjev. Ako se to ne posreči, skličejo zopet nov shod, na katerem določijo, kaj jim je storiti proti tem gospodarjem.

Tržaški brivci, ti največji agitatorji dosedanje gospodujoče laške liberalno irendentovske stranke, imeli so shod, na katerem so sklenili, da ne bodo nikdar več podpirali nobene liberalne stranke v Trstu. Iz Milana je prišel namreč neki brivec, ki je začel najhujšo konkurenco vsem tržaškim brivcem. In gospodje na magistratu so ga podpirali, ker je »regnicolo« — ne zmené se za to, če tudi škoduje drugim. Vseled tega je zavrelo med brivci in napovedali so vojsko tudi oni sedanjí gospodujoči stranki. Dal Bog, da bi nove volitve spomladi prinesle tržaškim Slovencem boljši mestni zastop!

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet. Včerajšnja seja občinskega sveta se je pričela v znamenju silne županove nejevolje. Gosp. župan je govoril »pro domo sua«, da se po Ljubljani širijo čudne govorice, za kaj je ustanovil »Uradniško stavbinsko društvo«. G. župan je povdarjal, da je pač povsod mnogo več ljudi, ki podirajo, ki pa nočejo delati. Po Ljubljani so bile raztresene govorice, da bo to društvo hišnim posestnikom na škodo, da pa tudi uradniki ne bodo imeli koristi. »Zlobne duše so se našle«, dejal je g. župan, »da sem ustanovil društvo, da bi se dotični uradniki morali zavarovati pri banki »Slaviji«. Gledé takih očitanj sem prost in me taka očitanja ne morejo zadeti. »Slavija« takih zavarovanj niti ne sprejema. (No, no! Menda bi g. župan niti hiš ne hotel zavarovati.) Te govorice nimajo družega namena, kakor v kali zatreti društvo. Župan je naznanil, da je vlada pripravljena zamenjati prostorice alnega poslopja za Delcottov prostor, kjer bi stala nova gimnazija, ako občina plača še 20.000 kron, ako uredi kanalizacijo na Poljanah in ako ob pravem času skrbi za potrebne ceste. Za to bo treba še ustavneodobritve. — Vlada je razveljavila sklep obč. sveta gledé parcelacije V. Treotovega posestva. — Sklene se uredništvo »Internationales illustrées Reisealbum« poslati 300 kron, da priobči slike in opis Ljubljane in njenih znamenitosti. — Ne da bi sklenil obč. svet, je g. župan poslal upravitelja mestne elektrarne na razstavo v Düsseldorf. Prosil je, naj se za to naknadno odobri strošek 371 K 74 v. Odobreno. — O podpori »Glasbeni Matici« je poročal v daljšem govoru g. obč. svetnik Senekovič. Kazal je na obupno stanje tega kulturnega zavoda, ki ima okoli 57.000 kron dolga. Občinski svet je soglasno sklenil dati »Glasbeni Matici« 14.000 kron izredne podpore, če se pa redna podpora v dosedanjem znesku 2400 kron poviša na 6720 kron, pa bode sklepal pri proračunu za leto 1903. Izredna podpora v znesku 14.000 kron se bo vzela iz potresnega zaklada. — Svet ob Miklošičevi cesti, kolikor ga je treba za razširjavo Miklošičeve ceste, je sklenil občinski svet odkupiti od g. dr. V. Gregoriča po 20 kron štirjakiški meter. Skupno bo znašala ta kupnina 16.154 kron. Občinski svet je izjavil, da je z ozirom na promet, ki je nastal ondi valed nove justične palače, nujno potrebno, urediti Miklošičovo in Franciškansko ulico. — Nov most čez Gradašico. Leseni most čez Gradašico pri Krakovskem nasipu je tako slab, da so ga morali podpreti. Z ozirom na to

je povabil mestni magistrat nekatere tvrdke, naj vložé načrte za stavbo novega mostu. Magistrat je priporočal, naj se stavba dá praški mostarni, občinski svet je pa sklenil, naj se stavba odda domači tvrdki gospoda Žabkarja, ki je stavil najcenejšo ponudbo. a naj gosp. Žabkar prej da natančni proračun. Za to potrebna svota se bo vzela iz posojila za nove cestne naprave. Most bo veljal okoli 14.000 kron in se bo v toliko znižal, da bo prilagojen sosednim hišam. Občinski svetnik g. Prosenc je povdarjal, da se je v stavbinskem odseku vpeljala navada, da se povabijo samo nekatere tvrdke naj predložé načrte, a da se dela ne razpišejo potom javne dražbe. Gospod Prosenc zahteva, da se vsa mestna dela razpisujejo. — Novo mesto ob cesti na Rožnik. Občinski svet je sprejel načrt regulacije mestnega dela ob cesti na Rožnik onstran proge na juž. žel. in bo prosil odobrenja dež. vlado in dež. odbor. Tu ima svoja posestva »Kranjska stavbinska družba«, ki boče ondi zidati tri poslopja v odprtem stavbnem sistemu. Iz načrta regulacije se vidi, da bode ondi po 12 metrov široke in 100—150 metrov dolge ceste, ki merijo na cesto poleg tobačne tovarne. Ob severni strani južne železnice je 12 metrov široka cesta. Cesta na Rožnik se razširi na 15 met. — Jubilejni most. Tvrdka Pittel & Brausewetter je prosila za povrnitev kavcije, vložene za stavbo jubilejnega mostu. Obč. svet je sklenil dati ¼ kavcije nazaj, a sklenil, naj zahteva magistrat od tvrdke, naj še v dobi jamstva nekatere napake popravi, pred vsem nekaj razpoklin ob bregu. Preišče naj se, če kapniki, ki se delajo pod obokom, ne škodujejo mostu, in del mostu ob vodi naj se s cementom prepleska. Kakor se vidi, tudi novi jubilejni most ni brez vseh napak. — Odklonila se je prošnja Marije Robičeve, vdove po bivšem vratarju v mestni klavnici, za podaljšanje miloščine nje njima mladoletnima otrokoma. Marija Robič je sedaj v Trbižu, en sin je v tukajšnjem Marijanišču. — Naprava hodnikov ob Kobiličevi, pl. Valentovi in Rebekovi hiši na Francovem nabrežju se za sedaj ne izvrši. — V zadevi zazidavanja okolice projektovanega novega vojaškega preskrbovališča hoče korno poveljstvo v Gradcu, da se njegovi zastopniki povabijo h komisijam o novih stavbah, ki bodo v okolici 400 m. Obč. svet je sklenil, da se to ne izvrši pri privatnih stavbah, pač pa v slučaju, ako se bodo ondi gradila industrična podjetja. — Na predlog obč. svetnika g. Lenčeta se odstavijo ostale točke na dnevni red prihodnje seje in župan zaključi sejo.

Javno predavanje. Sinoči je v veliki dvorani »Katoliškega doma« predaval gosp. dr. Mihael Opeka o potovanju po Italiji. Občinstvo je zanimivemu predavanju sledilo z očividnim zanimanjem. O priliki bo gosp. predavatelj nadaljeval svoje predavanje. Prihodnji torek bo predaval točno ob ½ 8. uri zvečer v »Katoliškem domu« g. prof. Remec iz Kranja.

Poročil se je danes gosp. Alojzij Ponikvar, učitelj v Malem Trnu, z gđo. Marijo Pletner (Pock).

Umrl je grof Evgen Aichelburg v 41. letu svoje dobe. Pogreb bo jutri ob 3. uri popoldne v Brega št. 18.

Na Kernu so že prideli z drsanjem.

Nov trgovec. V bivši Višnarjevi prodajnici na Starem trgu je otvoril manufakturno trgovino domačin gospod Ivan Keber.

V strahu pred smrtjo. Na Poljanski cesti je danes popoldne ušel Kozakovemu mesarskemu vajencu vol, katerega je gnal v klavnico, da bi ga tam ubili. Vol je tekel po Poljanski cesti, čez Ambrožev trg in čez most v Škoteje ulice, kjer so ga ljudje vstavili, dokler ni prisopihal za njim vajenec in ga dal na vrv in gnal na klavnico.

Kenjev izprehod. Danes ponoči je posestniku Frauca Pirca v zg. Siški št. 29 ušel konj, katerega se po cesti prepeljaval, ker ga je napenjala. Konj je vendarl v mesto in prišel je po Lattermanovem drevo-redu na Franca Jožefa cesto, kjer je hotel kreniti na dvorišče »pri Maliču«, pa si je premislil, ko je zagledal pred hotelom »pri slonu« sijakarske konje. Konj je šel od voza do voza in je z glasnim rezgetanjem pozdravljal svoje sotrpine. Policaja, ki je prišel mimo, to ni bilo všeč, da konj z rezgetanjem kali nočni mir, in prijel ga je za uho in vzlic njegovemu obotavljanju odpeljal v hlev »pri Maliču«, kjer je prenočil.

Dolgotrajen lov na prešiče. Ivan Škerjanc, hlapec pri Ivanu Cuzaku na Poljanski cesti št. 48 je pripeljal danes ponoči okoli 12. ure po Dolenski cesti s par konji voz, na katerem je bilo v ograjenem prostoru 15 prešičev. Hlapec je zapeljal preveč v stran ceste in voz se je zvrnil v jarek tako, da so bila koleasa kvišku. Prešiči so ležali v vozu na hrbtih in da so jih rešili, so morali raztrgati ograjo. Ko so bili prešiči oproščeni iz svoje kletke, so vsi plašeni zdirjali na okrog in minule so tri ure, predno so jih polovili in zidevali v drug voz.

Društvena godba koncertuje danes dne 28. t. m. zvečer ob 8. uri v restauracijskih

prostorih g. J. Kende »pri Gambrinu«. Vstop prost.

Pogreša se 12letna šolarica Katarina Urbar. V ponedeljek je šla od doma, a se še do danes ni vrnila. Ako vé kedo zanjo, naj blagovoli naznaniti njenemu očetu stanujočemu v Novem Vodmatu, delavske hiše št. 25.

Nesreča na cesti. Jožef Močnik, 33 let star, doma v Gornjem gradu, stanu-oč v Sp. Siški št. 185, devljarski pomočnik pri Stranserju, je včeraj popoldne v Siški na cesti padel in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

Strelna vaje pri Bezuljaku imajo danes nadomestni rezervniki 27. domobranskega pešpolka. Zjutraj ob 5. uri se je odpeljalo 360 mož do Rakeka, zvečer ob 8 uri se pa pripeljejo iz Borovnice, kamor dospo iz Bezuljaka peš.

Tifus v novi topničarski vojašnici. V novi topničarski vojašnici se razširja tifus. Sedaj je že 9 vojakov obolelo. Čidno je, da se bolezen pojavlja vedno v enem in istem traktu vojašnice in pri eni in isti bateriji. Sedaj bodejo ta trakt vojašnice popolnoma izpraznili in baterijo, pri kateri se razširja tifus, premestili v drug trakt vojašnice. Zato pa bodejo eno baterijo nastavili v stari artillerijski vojašnici v Konjušnih ulicah.

Tatvina. Branjevki Mariji Kolin s Staroga trga št. 9 je včeraj zvečer ob času, ko prihajajo delavke od dela iz tovarne, ukradla neka ženska 35 jajc, katere je imela na vozičku v ruti zavita.

Električna cestna železnica v Ljubljani. Obratno vodstvo te železnice naznanja: Od dne 1. decembra 1902 dalje se bodo do preklica izdajali enotni vozni listki za otroke veljavni za vsako poljubno vožnjo po 6 vinarjev, dalje znižani jutranji vozni listki veljavni za vožnje do 2 pasov po 6 vin., črez 2 pasa po 10 vin. Ti znižani vozni listki se bodo izdajali samo za vožnje, ki se prične najkasneje ob 9. uri dopoldne. Pri tem je za obdinatvo odločilna ura vsakokratnega izpredvoznika. — Da se odpravijo opetovani nedostaki na prenašanju zapornih ograj, se to prenašanje od 1. decembra 1902 l. začneši poizkusoma odpravi in za vsa postajališča uvede vstopanje in izstopanje na levi strani voza v vsakokratni vozni smeri.

Ponesrečena šolarica Stefanija Meršol, 15 let stara hčerka kramarice Frančiške Meršol na Mestnem trgu št. 9 je danes zjutraj, ko je šla v šolo, na Jurčičevem trgu padla in si zlomila desno nogo. Naložili so jo v sijakarski voz in jo pripeljali domov. Pozneje so jo odpeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

V Ameriko. Danes po noči odpeljalo se je od tukaj 80 oseb v Ameriko. Mnogo izseljencev je bilo Hrvatov.

Dezerter. I. Sedej, rojen l. 1883 v Ljubljani, bukvovez, sedaj vojak pri c. kr. mornarici v Pulju, je 21. t. m. dezertiral.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

»Zaza«. Slika iz življenja v petih dejanjih. Francoski spisala Pierre Berton in Charles Simon.

Pisateljica sta imenovala igro »slika iz življenja«. V resnici je igra slika iz blata pariškega življenja, iz katerega je vzrastla šansonetka Zaza, ki se je oprostila tega blata še le za hip v grešni ljubezni slabega Dufresne-ja, katerega omami žena kot »peneči se šampanec«. »Niti slava, niti bogastvo mi ne more dati tega, kar mi je dala šestmesčna doba, ko sem te tako ljubila, da sem pozabila na vse,« tako pravi Zaza o koncu petega dejanja. In to naj bode tendenca te slike iz življenja? Prvo dejanje, vršeče se za kulisami tingel-tangel-gledališča v St. Etienne, je popolnoma pariško. Vidi in sliši se to, kar se vidi v lokalih, kamor ne zahaja pošten človek. Krasno pa je tretje dejanje, kjer omami nastop nedolžne (le nekoliko prerazumne) hčerke Dufresneove vsa divja in maščevalna dušstva prevarjene Zaze. Drugo in četrto dejanje se vrši v stanovanju šansonetke Zaze in tu nastopajo ljudje iz najvišjih in najnižjih francoskih slojev in se najdejo v blatu strasti, poželenja in hrepenenja po denarju in pijači (mati Zaze). Med njimi pa kraljuje Zaza, omahujoča med plemenitimi in slabimi čustvi. Prvi zmaga; Zaza odslovi svojega ljubimca, ko je zvedela, da je oženjen, in ko vidi, da ljubi svojo ženo bolj kot njo, in nastopi zopet pot nazaj v blatu in do — slave, v kateri se nahaja v zadnjem dejanju triumfujoča na prvem pariškem odru in zmagujoča nad seboj samo.

Igra sama na sebi ni vredna, da bi se ogrevali za njo in ako bi se ne bilo sinoči precej dobro igralo, bi odšli nezadovoljni iz gledališča; tako pa smo odšli z vprašanjem, čemu se spravljajo sploh take igre na naš oder? Ima li sinočna predstava toliko umetniške vrednosti, da se podaja našemu občinstvu, ali naj bode »Zugatiček«? Niti prvo, niti drugo. Poslednje je za ljudi gotove vrste, in še to samo v prvem dejanju. Cemu

torej? Saj imamo vendar tudi nekaj izvrčnih iger, katere pa se letos nekako prezirajo. Tuje literature pa imajo toliko dobrih iger, da bi se lahko vrgla tudi drobščina slovenskemu občinstvu, ki je postalo že nekako razvajeno in navajeno na burke in puhlost.

Kakor smo že prej omenili, so je igralo sinoči precej dobro. Odlikovala se je gđ. Růškova v naslovni ulozi kot vedno. Njen partner g. Hašler nas je presenetil v četrtem dejanju s svojo igro in mimiko, prosimo ga pa, da naj se vendar enkrat odvadi prehitremu in zelo nerazločnemu govorjenju. Izvrstna v igri in maski je bila gospa Dragutinovičeva, ki je predstavljala Zazino mater Anaís popolnoma realistično in premisljeno. Prav tako gospa Lier kot komik. — Tudi ostali igralci so nas zadovoljili; pohvalno moramo omeniti zlasti sinočno maskiranje igralcev in igralk. Gospa Danilova se je seveda s svojo ulogo žrtvovala. Presenetila pa je sinočno občinstvo mlada Saša Lierova, ki je igrala in govorila nepričakovano dobro. — Gledališče je bilo precej dobro obiskano.

Repertoire slovenskega gledališča.

V Petek, 28. t. m. se poje četrto in bržčas zadnje Smetanova opera »Prodana nevesta«. Uloga Janka poje prvič g. Fr. Vlček. — V nedeljo, 30. t. m. sta dve predstavi: popoldne Finžgarjeva narodna igra s petjem »Divji lovec«, zvečer pa noviteta »Klofuta za 100 tisoč fr. Vodstvo gledališča je hotelo za nedeljo zvečer ponoviti opero »Dalibor«, a vojaška godba je zadržana. Prih. opera bô »Cavalleria rusticana«, dramski noviteta pa Thomova »Medalja« in Cavallottijeva »Jeftova hči«.

* Predstava v Kamniku. Iz Kamnika so nam piše: V nedeljo dné 23. novembra t. l. predstavljala se je v »Katoliškem Domu« igra »Sinovo maščevanje«. Akoravno se igralci rekrutirajo večinoma iz delavskega stanu in ne iz »inteligence«, vršila se je predstava primeroma prav izvrstno in vsi igralci so hvale vredni. Prostori dvorane bili so do zadnjega kotička — kakor vedno pri igran v »Katoliškem Domu« — napolnjeni. Predstavo počastil je med drugimi tudi naš vrli visokostiti gospod dekan Lavrenčič, in nadejati se smemo, da ni dobil slabega utisa. Za cvetoči razvoj mladeniškega katoliškega društva zahvaliti se imamo v prvi vrsti neutrudljivemu gospodu Šubelj-nu, kajti on se plemeniti stvari žrtvuje duševno in materiello. Naprej g. Šubelj, naši bote pri nas gorke podpirale! Stariši mladenišev pa se pozivljajo, da vplivajo na svoje sinove, da se posvetijo katoliškemu mladeniškemu društvu, ne pa drugim slabim zabavam.

* Uredništvo »Ljubljanskega Zvona« je za prihodnje leto prevzel g. dr. Fr. Zbanič.

Izpred sodišča.

Ptujski župan Orntg je v lepi zadregi. Pred deželnozborskimi volitvami je pisal bivši urednik pl. Kalchberg vodstvu nemške ljudske stranke proti kandidaturi Orntgovi pismo, v katerem trdi, da je Orntg osleparil državo za subvencije pri obrežnih delih pri Dravi. Dobil je v ta namen od države 3000 K za dela, ki niti izvršena niso bila. Dobil je denar na podlagi napačnih pobotnic, katere je dobil od ptujskih podjetnikov. Dolži ga tudi ponarejanja uradnih knjig. Orntg je hotel z dotičnim denarjem zamašiti prazno mestno blagajno. Tako Kalchberg, katerega sedaj Orntg toži. Kalchberg je nastopil dokaz resnice. Kalchberg baje tudi trdi, da je povzročil omenjeno pismo dr. Ambrosič, ki sedaj zastopa Orntga. O izidu bomo poročali.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Za podražavljen je severne železnice. Lvovska trgovinska in obrt. zbornica je sklenila v sinočnji seji, da uloži peticojo za podražavljenje severne železnice s 1. januarjem 1903. — Mati morilka. V blaznosti je, kakor pišejo nekateri listi, soproga učitelja Mihajla Malinovičega v Prešovu na Ogrskem svojim trem otrokom z britvijo odrezala glave. Zdravniki so pa izjavili, da je umorila pri popolni pameti. Hotela je tudi sebe umoriti, a so to ljudje preprečili. — Nov Tolstojev roman »Mrtyec« bo izšel še tekom tekočega meseca. — Spomenik pisatelju Balsacu so odkrili v Parizu. — Konec zadnjega potomca slavne rodbine. V Milanu se je v bedi ustrelil 19letni vojvoda Sforza. — Napad na srbskega ministra notranjih stvari se je izvršil v soboto. Napadalcí so na ministra trikrat ustrelili, a ga niso zadeli. — Stavkujoči šolski otroci. Šola Andrew Jackson v Čkagi stoji prazna. Šolski otroci stavkajo, ker je bila odpuščena učiteljica Kean. Stavkujoči so tiste učence, ki so hoteli v šolo, pretepli. — Vlaka trčila sta pri Luneroy na Francoskem. Oba stroje-

vodja sta ubita, en kurjač mrtev, 5 oseb ranjenih. — 12 zlatih porok na en dan je bilo 22. t. m. v Novem Vinodolu na Hrvaškem. — Za odrom stepla sta se v Dunajskem Novem Mestu dva igralca. Eden igralcev je bil nabit do krvi. — Obsednostanje je radi stavke v Buenos Aires — Oporoka škofa Brynicha. Umrl škof Brynich je zapustil tretjino svojega premoženja češki šoli v Strau in za zavarovanje škofovskih delavcev, drugo tretjino ustanovi »Albertianum«, tretjo tretjino pa v podporo bolnih duhovnikov. — Kap zadela je dunajskega podžupana Strobacha, vender za sedaj ni še nevarnosti za njegovo življenje. — Stavka rudarjev na Francoskem je povsod končana izvenem okraja Leira. Delavci in gospodinjje so sprejeli posredovalni predlog. — Inserat posebne vrste prinaša »Neue Freie Presse«. Inserat priporoča: »K. k. (!) priv. hygienische — Spucknapf«. — Buri na Madagaskarju. Burski general Maritz je prišel na Madagaskar, da odbere prostor za one burske rodbine, ki se nameravajo izseliti na Madagaskar. Burska naselbina bo ondi 20 kilometrov oddaljena od glavnega mesta Antananarivo. — Poneverjenje. Neki uradnik zgornjeavstrijske in solnograške banke je poneveril 7500 kron. Ko so mu prišli na sled, je poravnal škodo. — Mestno pekarno, katero bo upravljala občina, so ustanovili v Catani. — 120 ruskih zdravnic promoviranih je bilo v Petrogradu 20. t. m. — Poljskih iger na Pruskem ne smejo predstavljati, dokler ne oskrbe Poljaki nemškimi oblastim natančne nemške prevode poljskih iger.

Umrl je v Pragi v 68. letu svoje dobe dr. Ladislav Celakovsky, sin slav. češkega pesnika Celakovskega. Bil je vseučiliški profesor, izvrsten prirodoslovec, kateri je objavil mnogo strokovnih spisov.

Kako umirajo liberalci na Francoskem. V tej državi se je danes vnel boj proti veri sploh in proti kongregacijam posebej. Ta boj je začela Waldeck-Rousseauova vlada in postrila Combesova vlada. Čudno, da mnogi radikalci divjajo le, dokler so zdravi. Kakor hitro se bliža smrt, začnejo drugače. Tako je n. pr. ravnal Demagny, desna roka Waldeck-ova, ki je pred kratkim umrl. Pred smrtjo se je dal prevideči s sv. zakramenti in priporočal znancom, da naj skrbijo za krščansko vzgojo otrok. Drugi liberalci, dr. Kaml Morel, ki je bil župan v mestu Ony, kjer je tako rad prepovedoval katoliške spredele, je poklical pred smrtjo duhovnika in je spokorno umrl. Smrt je najboljši zdravnik za liberalce. V antiklerikalizmu se lahko živi, toda tukaj se dobi prav slabo priporočilo za večnost.

Bogatini v starem veku. Po naši denarni veljavi je imel Kroesus 60 milijonov kron; filozof Seneka je imel 70 milijonov in Tiberius je zapustil po smrti 472 mil. kron, katero svoto je Kaligula zapravil v tri četrta leta ali v osmih mesecih. I. Caesar, predno je nastopil v javnosti, je imel 60 milijonov kron. Kleopatra je pri neki pojedini izpila v jesihu raztopljeni biser v veljavi 800.000 kron. Edina pojedina je veljala Hezekop 1.600.000 kron. Kaligulo pa ravno toliko. Helijogabala 400.000 kron, Lulula pa 450.000 kron.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Rim, 26. nov. Včeraj je sprejel sv. oče v zasebni avdienci ljublj. knezoškofa dr. A. B. Jegliča.

Dunaj, 26. novembra. (C. B.) V državnem zboru je danes minist. predsednik odgovoril na včerajšnjo interpelacijo Schönererjevo, da bo predložil v eni prihodnjih sej proračunski provizorij in bo tako dal zbornici priliko, da ga parlamentarno reši. Da bi se sklicala izredna seja, se mu ne zdi potrebno. O interpelaciji glede požara v rudniku v Boryslavi je odgovoril minist. predsednik Körber, da je naročil namestništvu v Lvovu, naj stvar natančno preišče, in da je v slučaju bede pripravljen, priskočiti na pomoč s primerno svoto. Nato je zbornica razpravljala o nujnih predlogih o zahtevah, katere so na svoji državni konferenci stavili avstrijski gostilničarji.

Dunaj, 26. novembra. (C. B.) Odsek, ki se je bavil s kreditom za po vremenskih neizgovodah prizadete kraje, je odobril svoto 3 milijonov 900.000 K, katere je v ta namen zahtevala vlada. Napram željam, naj bi se ta kredit po- višal, izjavil je vladni zastopnik Roza, da vlada upa zadostiti z omenjeno svoto, da pa v slučaju, ako bo ta kredit ab-

solutno premajhen, nima pomisleka stopiti še enkrat pred zbornico za dovoljenje nadalnje svote, v kolikor bo dopuščal to denarni položaj države.

Trst, 26. nov. Včeraj je bil tu shod laških dijakov, ki je sklenil pozvati vse laške dijake, naj študirajo na vseučilišču v Inomostu.

Most, (Češko), 26. nov. Danes se je pričela zanimiva porotna obravnava Wolf contra dr. Schalk. Mesto je bilo že včeraj prenapolnjeno tujcev. Priglasilo se je do 60 časniških poročevalcev. Vsa stanovanja so oddana. Obravnava bo trajala neki do 6. decembra.

London, 26. nov. (C. B.) V Pekinu je avstro-ogrski vojak na straži ustrelil nekega laškega mornarja, ki se je uprl, ko so ga hoteli aretirati. Na zborovanju poveljnikov, ki se je vršilo v to svrhu, je laški poveljnik označil postopanje avstrijskega poveljnika za upravičeno.

Izjava.

Podpisani izjavljam proti dopisu v »Slov. Narodu« z dne 22. t. m. z naslovom »Cerkniški kaplan Skubic«, da besed: »Skubic je neumen kakor krava, pa jezičen, kakor najgrša babša« nikdar in nikjer nisem izrekel; zato pozivljam nesramnega dopisuna, naj mi dokaže, kdaj, kje in proti komu sem izrekel gori imenovane besede, drugače mu ostane poleg drugih pechatov še pechat nesramnega in podlega obrekovalca in lažnika.

V Cerknici, dne 25. nov. 1902.

Franc Kunstelj,
dekan.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji sračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Veterevi	Nebo	Padečina v 24 urah
25	9. zveč.	729-6	-1-7	brevz.	dež	
26	7. zjut.	726-6	-0-7	sl. svzh.	oblačno	3-1
	2. popol.	725-0	0-0		sneg	

Srednja včerajšnja temperatura -5-9°, normale 1-5°.

Žitne cene

dne 25. novembra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borski:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	7-78	7-79
Rž za spomlad	6-89	6-90
Koruzna za maj - junij 1903	6-67	6-68
Oves za pomlad	6-67	6-68

Na budimpeštanski borski:

Pšenica za april	7-68	7-69
Rž za april	6-64	6-65
Oves za april	6-37	6-38
Koruzna za maj (1903)	5-77	5-78

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica hanaška	8-15	8-55
južne fel.	8-—	8-05
Rž	6-85	7-—
Jočmen	6-10	7-25
ob Tisi	6-10	7-75
Koruzna ogerska stara	7-15	7-25
Koruzna ogerska nova	5-90	6-—
Činkvanti	6-90	7-10
Oves srednji	6-75	6-95
Škizol	6-75	14-—

Dunajska borza

dne 26. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	101-15
Skupni državni dolg v srebru	100-90
Avstrijska zlata renta 4%	120-60
Avstrijska kronska renta 4%	100-10
Ogerska zlata renta 4%	190-35
Ogerska kronska renta 4%	97-65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	15-48
Kreditne delnice, 160 gl.	663-—
London viza	239-20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116-95
30 mark	23-41
30 frankov (napoleonador)	19-07
Italijanski bankovci	95-04
C. kr. cekini	11-32

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da sem se preselil na Vrhniko, v lastno hišo št. 248.

Priporočam se za vsa

zidarska ter v to stroko spadajoča dela

kakor tudi za napravo stavbenih načrtov in proračunov. Zagotavljam solidno delo in nizke cene.

Ivan Ogrin,

1321 3-1

zidarski mojster.

Duhovnik za Ameriko.

Goreč slovenski duhovnik, vešč nekoliko tudi hrvaščina, bi silno ustregel svojim rojakom v mestu Cheyenne (izg. Čejen) Wyoming v Združenih državah severne Amerike, kjer jih je pravejšje število naseljenih, a so brez duhovnika. Seveda bi moral orati ledino, ustanoviti šole župnišče, zidati cerkev, solo itd. Ondotni škof je Slovencem zelo naklonjen in bi slovenskega duhovnika podpiral kar mogoče; tudi potne stroške bi pravnal on. In toliko bi slov. duhovnik v novi župniji tudi imel časnega plačila, kar ga ima na tem »starem« sve'u. Kdor bi čutil veselje in energijo lotiti se dela in poti, se blagovoli oglašiti v našem uredništvu za daljša pojasnila. Čim prej, tem bolje.

Barve za učence ima v največji izbi-
beri v zalogi trdka
BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske
ulice. 521 19 11-6

Vnanja naročila proti povzetju.

Zahvala in priporočilo.

Vsem svojim častitim naročnikom se najiskreneje zahvaljujem za doslej izkazano mi zaupanje ter se vsem, osobito pa prečastiti duhovščini ter gg. bogoslovcem, najtopleje priporočam v vsa, v čevljarski obrt spadajoča dela. Zagotavljam solidno, trpežno in ceno delo bilježim, odličnim spoštovanjem 1297 4-4

Avugust Maté

čevljarski mojster

Sv. Petra cesta 32, poleg delavnice pok. g. Hrvata.

Išče se spreten neoženjen nadmlinar

slovenščine in nemščine zmožen tudi v pisavi za valčni mlin.

Ponudbe sprejme **A. Kreuzberger** v Kranju. 1319 3-2

Božično darilo!

1135 16

Razvedrilo starim in mladim so:

Gramofoni,
cena od 15 do 125 gl.

Automati,

ki se sprožijo z 10 h, gostilničarjem velik dobiček.

Prodaja se tudi na obroke.

Velika zaloga plošč; stare se zamenjajo.

Zahtevajte moj ilustrirani cenik.

RUDOLF WEBER,

urar, v Ljubljani, Stari trg št. 16

Gramofon poje,
se smeje in govori
v vseh jezikih.

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava.

Odkovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Le še do sobote, dne 29. novembra:

Jako zanimiv obisk

Brna in brnske pokrajine.

Najnovejše so ameriški mufoskopi.

Peč novih, zabavnih podob.

5 znamk, ki se vržejo v posamen mufoskop 50 vin.

1. slika: Boj z blazinami. — 2. Ponesrečena vožnja v čolnu. — 3. Prekanjeni fotograf. — 4. Živ divan. — 5. Sanje ljubezni.

Odperto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Organist

izurjen oeciljanec in cerkvenik z dobrimi spričevali išče službe.

Več pov. upravništvo »Slovenca«. 1314 3-2

Iščem poslovodjo

za svoji filijalni zalogi vina v Hrastniku in v Kočevju. Plača po dogovoru. Oženjeni reflektantje, ki so v stanu položiti kavicje 1000 kron, naj se zgledajo pri Josipu Rossiju, v Zagorju ob Savi. 1320 3-2

Zaloga vsakovrstnih gumijevih izdelkov

tehničnih kot kirurških, tako n. pr. cevij za pivo in vino, predpasnikov iz gumija, namiznih pogrinjal iz gumija; dalje so v zalogi pristne ruske galoše, ter sploh vse v to stroko spadajoče stvari.

Dalje zaloga **koles** (bicikljev) in vsakovrstnih jeklenih izdelkov; delavnica za izdelovanje in popraviljanje koles. Tu se tudi poniklja in pobakruje.

Slavnemu občinstvu zagotavlja točno postrežbo in nizke cene ter se v obilna naročila uljudno priporoča

z odličnim spoštovanjem

Josip Kolar in drug

Ljubljana, Mestni trg št. 9.

1315 10-2